

Bemærkninger til lovforslaget.

Den nugældende skoleordning i Grønland blev indført ved lov nr. 274 af 27. maj 1950 om skolevæsenet i Grønland.

Ifølge denne lovs §§ 7, 11 og 16 er den grønlandske skole en 7-årig hovedskole, og skolegangen kan videreføres i en 4-årig realskole. Som overgangsled mellem børneskolen og realskolen har man i medfør af § 16 oprettet specielle 2-årige skoleafdelinger.

I henhold til lovens § 10 skal undervisningen i børneskolen, når forholdene taler derfor, deles i en A-linje, hvor undervisningsproget er grønlandsk og en B-linje, hvor undervisningsproget er dansk.

Ved Ministeriet for Grønlands bekendtgørelse af 24. november 1955 vedrørende realeksamen fra realskolen i Grønland blev afgangseksamen fra denne skole sidestillet med realeksamen i det øvrige Danmark.

Den nævnte skolestruktur i henhold til den nugældende skolelov har i praksis ikke fuldt ud kunnet gennemføres, idet det ved en del mindre steder ikke har været muligt at årgangsele skolen, der følgelig har været 2-4 eller 5 klasset.

Der er i Grønland købstadsordnede skoler med dertil hørende udstedsskoler i byerne Nanortalik, Julianehåb, Narssaq, Frederikshåb, Godthåb, Sukkertoppen, Holsteinsborg, Egedesminde, JakobsHAVN, Qutdligssat og Umanak samt landsbyordnede skoler i Upernavik, Thule, Angmagssalik og Scoresbysund.

Det grønlandske skolevæsen omfatter 115 skoler med ialt ca. 300 normalklasseværelser og 32 faglokaler. Antallet af elever er for tiden ca. 7000 med en årlig tilvækst på ca. 7 pct. Ved skolevæsenet virker ca. 475 lærere, hvoraf godt halvdelen har eksamen fra dansk seminarium og resten eksamen fra seminarium i Godthåb, kateketskole eller ingen uddannelse. Antallet af lærerkrafter og andet personale forøges årligt med ca. 10 pct.

Det grønlandske skolevæsen er allerede på indværende tidspunkt således udbygget og effektiviseret, at den nugældende skolelov på flere punkter er forældet.

I de senere år har man da også ved tekstanmærkninger til de årlige finanslove tilvejebragt hjemmel for afvigelser fra den nugældende skolelov.

Man har i praksis efter ikrafttrædelse af den foran nævnte bekendtgørelse vedrørende realeksamen fra realskolen i Grønland tilstræbt at gøre realskolen 3-årig i stedet for som angivet i loven 4-årig, idet det må anses for ønskeligt, at der i

Grønland er mulighed for at tage realeksamen på samme tid som i det øvrige Danmark.

Man har endvidere forsøgsvis oprettet 8. klasser på frivillig basis samt børnehaveklasser.

Der er senest ved tekstanmærkning nr. 9 til finanslov for året 1965-66, § 9, tilvejebragt det lov-mæssige grundlag for sådanne ordninger.

Det er i disse tekstanmærkninger fastsat, at der på steder, hvor lokaler og lærerkrafter er til stede i tilstrækkeligt omfang, oprettes særlige klasser for børn under den undervisningspligtige alder, samt at der på steder, hvor lokaler og lærerkrafter er til stede i tilstrækkeligt omfang, oprettes et frivilligt 8. skoleår, og endelig at den nuværende 4-årige realskoleordning gøres 3-årig under forudsætning af, at eleverne forinden optagelsen i 1. realklasse på tilfredsstillende måde har gennemgået det pensum, der kræves i 6. og 7. klasse boglig linie i den danske folkeskole.

Det synes ikke hensigtsmæssigt, at en betydningsfuld del af skoleordningen i Grønland fortsat i lovmæssig henseende hviler på tekstanmærkninger til de årlige finanslove, og på baggrund heraf har man i de senere år foretaget en undersøgelse af, hvorvidt det vil være muligt at fremsætte forslag til en ny lov om skolevæsenet i Grønland, der i videst muligt omfang svarer til den danske lov om folkeskolen nr. 163 af 7. juni 1958.

Undersøgelserne resulterede i, at man under hensyn til den allerede stedfundne og forventede yderligere udbygning af skolevæsenet fandt det hensigtsmæssigt at udarbejde et sådant lovforslag, og ministeren for Grønland nedsatte i den anledning i efteråret 1963 et særligt udvalg med bl. a. repræsentanter for Undervisningsministeriet og Direktoratet for Folkeskolen og Seminarierne, der har udarbejdet nærværende forslag til lov om skolevæsenet i Grønland.

Som det vil fremgå af forslaget og bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, svarer forslaget enkelte bestemmelser for en stor del til de tilsvarende bestemmelser i den danske folkeskolelov.

Med hensyn til afvigelserne fra den danske folkeskolelov henvises til de enkelte bemærkninger, således at her kun nævnes mere principielle afvigelser.

Folkeskolen i Grønland er en ren statsskole, medens den danske folkeskole er en kommunal skole. Dette medfører, at en række administrative bestemmelser i den danske folkeskolelov samt i den